

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Departament Nadzoru i Kontroli

DNK.WK.1741.2.2024

Warszawa, 12 kwietnia 2024 r.

Informacja o wynikach kontroli realizacji zadania publicznego pn. *Akademia demokracji*

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (dalej: KPRM albo Zleceniodawca) przeprowadziła kontrolę planową realizacji zadania publicznego pn. *Akademia demokracji* (dalej: zadanie publiczne, zadanie albo projekt). Podstawę kontroli stanowił § 7 umowy nr 390/BPRM/23 z 17 kwietnia 2023 r. (dalej: umowa) zawartej pomiędzy KPRM a Fundacją Niezależne Media z siedzibą w Warszawie (dalej także: Fundacja albo Zleceniobiorca).

Podstawa prawna

Art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹. Zadanie zlecono w trybie art. 11b tej ustawy.

[Podsumowanie ustaleń]

Fundacja rozliczyła zadanie publiczne nieprawidłowo. Z przedstawionej w sprawozdaniu z wykonania zadania publicznego (dalej także: sprawozdanie) kwoty 6 037 279,14, w tym 5 734 168,60 zł środków dotacji (99,99% planu) oraz 303 110,54 zł środków własnych i wkładu osobowego (100,04% planu), Zleceniobiorca wydatkował niezgodnie z umową kwotę 5 202 219,93 zł (5 064 619,93 zł środków dotacji, 137 600 zł wkładu osobowego i finansowego), co stanowi 86% kosztów realizacji zadania, w tym:

- a) 4 288 999,94 zł (dotacja)² – wydatki niecelowe i niegospodarne, pomimo że ich wydatkowanie nastąpiło w kwotach założonych w ofercie, ujętych w poszczególnych poddziałaniach *Kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego*³, z czego:
  - 2 290 480 zł – wydatki poniesione na ogólnopolską kampanię informacyjną i promocyjną nie wpisywały się w nadrzędny cel zadania określony w ofercie realizacji zadania publicznego (dalej: oferta), kampanie nie zostały adresowane do ogółu społeczeństwa,
  - 1 998 519,94 zł – wydatki poniesione w ramach poszczególnych poddziałań powielaly się lub były niewspółmiernie wysokie w stosunku do uzyskanych efektów;
- b) 300 000 zł (dotacja) – wynagrodzenie wypłacone prelegentom regionalnych spotkań informacyjno-edukacyjnych, których grono Fundacja zmieniła bez uzgodnienia ze Zleceniodawcą w formie pisemnej bądź za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- c) 2 370 739,93 zł – wydatki poniesione na realizację 24 poddziałań przy udziale pięciu podmiotów trzecich, wobec których Zleceniobiorca nie przedstawił źródłowych dowodów księgowych dokumentujących wydatki poniesione przez te podmioty, a tym samym odmówił ich kontroli, z czego:
  - 2 308 139,93 zł (dotacja) – dotyczy 22 poddziałań,
  - 62 600 zł (wkład finansowy i osobowy) – dotyczy 2 poddziałań;
- d) 75 000 zł – nieadekwatnie wysoko wyceniony, odbiegający od uwarunkowań rynkowych, wkład osobowy.

Negatywnie należy ocenić, że nadrzędny cel zadania określony w ofercie – aktywizacja wyborców oraz edukacja w zakresie prawa wyborczego poprzez ogólnopolski program edukacyjno-informacyjny pn. *Akademia demokracji* – nie został osiągnięty, pomimo że wszystkie wskaźniki rezultatu zostały wykonane.

W rzeczywistości działania podjęte w ramach ogólnopolskiej kampanii informacyjnej⁴ i promocyjnej⁵ za łącznym wynagrodzeniem 2 290 480 zł, nie zostały adresowane do ogółu społeczeństwa, pomimo tak określonej grupy docelowej. Kampanie prowadzono z wykorzystaniem prasowych i telewizyjnych mediów oraz mediów społecznościowych na portalach internetowych o profilu prawicowo-konserwatywnym, które nie oddziaływały na ogół społeczeństwa. Taki sposób realizacji zadania wskazuje, że już na etapie oferty,

¹ Dz.U. z 2023 r., poz. 571.

² W tym wydatki na kwotę 1 832 519,94 zł (ujęte w punkcie c) poniesione przez podmioty trzecie, w stosunku do których Fundacja odmówiła dostępu do źródłowych dowodów księgowych tych podmiotów.

³ Punkt V oferty.

⁴ Poddziałania I.5.2-I.5.5 - edukacja społeczeństwa odnośnie znaczenia uczciwości wyborów dla jakości demokracji.

⁵ Poddziałania I.6.1-I.6.4 - dotarcie do jak największego grona odbiorców i zapewnienie niezbędnej frekwencji w ramach spotkań *Akademii demokracji*.

poprzez określenie konkretnych podmiotów (mediów, np. Telewizja Republika, *Tygodnik Gazeta Polska* czy *Gazeta Polska Codziennie*) jednoznacznie identyfikowanych przez społeczeństwo z poglądami konserwatywnymi, określono krąg społeczeństwa, do którego przede wszystkim zamierzał dotrzeć Zleceniobiorca.

Zleceniobiorca posiadał dokumenty finansowo-księgowy, tj. faktury i listy wypłat z umów cywilnoprawnych (łącznie 148 dowodów księgowych) rozliczone w sprawozdaniu (5 757 279,14 zł, w tym ze środków dotacji 5 734 168,60 zł). Do kontroli nie przedstawiono źródłowych dowodów księgowych dokumentujących wydatki poniesione przez pięć podmiotów trzecich (Forum S.A., Fundacja Klubów Gazety Polskiej, Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o., Business Supporter Sp. z o.o., Słowo Niezależne Sp. z o.o.), przy udziale których zrealizowano 24 poddziałań na kwotę 2 370 739,93 zł, w tym ze środków dotacji na kwotę 2 308 139,93 zł. Skutkowało to tym, że w trakcie kontroli nie zweryfikowano, czy i w jakiej kwocie wydatki ze środków dotacji przekazane do dyspozycji podmiotom trzecim zostały poniesione na rzecz faktycznych wykonawców poszczególnych poddziałań.

Zleceniobiorca wraz ze sprawozdaniem przekazał materiały potwierdzające realizację zadania w zakresie działań merytorycznych wskazanych w ofercie. Wykonanie zadania w zakresie osiągnięcia zakładanych rezultatów zostało należycie udokumentowane, z wyjątkiem rezultatów dotyczących kampanii promocyjnej – stwierdzono rozbieżność pomiędzy liczbą wypromowanych seminariów na temat prawa wyborczego wykazaną w *Raporcie z promocji wydarzeń w ramach projektu „Akademia demokracji” realizowanego przez Fundację Niezależne Media* (59 seminariów) a wykazaną w sprawozdaniu (61 seminariów).

Zleceniobiorca z naruszeniem § 6 ust. 3 umowy wypełnił obowiązki dotyczące zamieszczenia informacji o źródle finansowania na swojej stronie internetowej <https://fundacjaniezalezne-media.pl>. Nie zamieszczono na tej stronie informacji o realizacji i dofinansowaniu zadania z budżetu państwa. Zleceniobiorca zaprojektował odrębną stronę internetową <https://akademia-demokracji.pl>, do której jednak nie zapewnił dostępu ze strony głównej Fundacji. Stanowi to naruszenie § 2 pkt 3 oraz § 7 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych⁶. Dodatkowo na internetowej stronie projektu⁷ oraz na profilach projektu w internetowych serwisach społecznościowych (Facebook, Twitter, YouTube) Zleceniobiorca ograniczył wypełnienie obowiązku informacyjnego do zamieszczenia informacji, że zadanie zostało dofinansowane ze środków KPRM wraz z krótkim jego opisem, z pominięciem innych elementów wskazanych w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie działań informacyjnych (tj. barwa i wizerunek godła RP, rodzaj dotacji, wartość dofinansowania, całkowita wartość zadania).

W sposób prawidłowy, tj. zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie działań informacyjnych, Zleceniobiorca zrealizował działania informacyjne polegające na informowaniu otoczenia poprzez umieszczanie plakatu informacyjnego. Zakupiony ze środków zadania sprzęt, którego wielkość i przeznaczenie to umożliwiło, oznaczono w sposób prawidłowy.

Zleceniobiorca należycie zrealizował określone w § 15 ust. 4 umowy obowiązki informacyjne wobec osób, które wskazał do kontaktu i realizacji umowy oraz odbiorców zadania publicznego (uczestników projektu) w zakresie przetwarzania ich danych osobowych.

[Opis zadania publicznego i termin złożenia sprawozdania rocznego z wykonania zadania]

1. Prezes Rady Ministrów przyznał w 2023 r.⁸ KPRM z ogólnej rezerwy budżetowej państwa kwotę 5 734 970 zł z przeznaczeniem na realizację zadania publicznego, którego celem było zainicjowanie i przeprowadzenie ogólnopolskiego programu edukacyjno-informacyjnego pt. *Akademia demokracji*, ukierunkowanego na pozytywne wpływanie na kształtowanie się postaw społecznych, edukowanie Polaków, zachęcanie do udziału w wyborach, a także angażowanie się w pilnowanie porządku, przestrzeganie wyznaczonych norm i zasad.
2. Grupę docelową, zgodnie z ofertą, mieli stanowić wszyscy pełnoletni obywatele kraju, którzy aktywnie biorą udział w wyborach oraz ci, którzy nie oddają swoich głosów w wyborach, a kierują nimi przesłanki, które powinny zostać zniwelowane na drodze edukacyjnej. Szczególną grupę docelową mieli

⁶ Dz.U. z 2021 r., poz. 953 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie działań informacyjnych.

⁷ <https://akademia-demokracji.pl>.

⁸ Zarządzenie nr 67 Prezesa Rady Ministrów z 5 kwietnia 2023 r. w sprawie przyznania Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych, z przeznaczeniem dla Fundacji Niezależne Media na dofinansowanie zadania publicznego pn. „Akademia Demokracji”.

stanowić mężowie zaufania, kandydaci na mężów zaufania oraz obserwatorzy społeczni dbający o porządek i sprawiedliwość w poszczególnych lokalach wyborczych.

3. Celem nadrzędnym programu miała być aktywizacja wyborców oraz edukacja w zakresie prawa wyborczego, przez co wzbudzenie zachowań profrekwencyjnych.

Bezpośrednim efektem projektu miało być:

- a) 50 (stacjonarnych) spotkań regionalnych składających się z trzech bloków tematycznych, każde trwające około 5 godzin, dla minimum 3 500 uczestników⁹,
- b) biuletyn 48 stronicowy (z zakresu prawa wyborczego), druk i kolportaż w nakładzie 30 000 egzemplarzy,
- c) dedykowana strona internetowa (wraz z formularzem rekrutacyjnym),
- d) spotkanie webinarowe (online) dla minimum 50 uczestników¹⁰,
- e) 50 informacji prasowych (dotyczących jednodniowych seminariów),
- f) infolinia prowadzona przez cały czas trwania projektu,
- g) cykl informacyjny w prasie codziennej i tygodniowej – po 8 odcinków w *Tygodniku Gazeta Polska* oraz w dzienniku *Gazeta Polska Codziennie*,
- h) dedykowane profile w social mediach,
- i) kampania promocyjna w prasie – 16 publikacji w dzienniku *Gazeta Polska Codziennie* i 8 publikacji w *Tygodniku Gazeta Polska*,

a także:

- j) utworzenie, w ramach portalu www.akademia-demokracji.pl, Bazy Wiedzy Akademii Demokracji, służącej do zamieszczenia przydatnych informacji i materiałów instruktażowych, wzorów pism i wniosków, porad dotyczących postępowania w sytuacjach naruszenia przebiegu wyborów, uczciwości kampanii wyborczej, czy samego procesu wyborczego.

4. Na realizację zadania przewidziano 6 037 970,04 zł¹¹, z tego:

- 5 734 970 zł – dotacja KPRM¹², co stanowi 94,98% wartości zadania,
- 23 000,04 zł – inne środki finansowe¹³, co stanowi 0,38% wartości zadania,
- 280 000 zł – wkład osobowy¹⁴, co stanowi 4,64% wartości zadania.

W zaktualizowanej ofercie¹⁵, zaplanowano sześć działań na łączną kwotę 5 678 870,04 zł (w pierwotnej ofercie – 5 678 870 zł):

- 1) działania merytoryczne na kwotę 581 390 zł,
- 2) organizacja spotkań w ramach *Akademii demokracji* na kwotę 2 583 000,04 zł (w pierwotnej ofercie – 2 515 000 zł),
- 3) prowadzenie infolinii *Uczciwe Wybory* na kwotę 152 000 zł,
- 4) prowadzenie spotkań on-line na kwotę 32 000 zł (w pierwotnej ofercie – 100 000 zł),
- 5) koszty informacyjne na kwotę 972 080 zł,
- 6) koszty promocyjne na kwotę 1 358 400 zł,

oraz koszty administracyjne na kwotę 359 100 zł.

5. Sprawozdanie z wykonania zadania publicznego, złożone 16 listopada 2023 r., i jego korekta z 4 grudnia 2023 r. wpłynęły do KPRM w wymaganym terminie, który upływał 15 grudnia 2023 r. Fundacja poinformowała w nim o zrealizowaniu zadania oraz osiągnięciu rezultatów. Zleceniodawca zaakceptował sprawozdanie 8 grudnia 2023 r.¹⁶.

Termin złożenia sprawozdania zgodnie z § 8 ust. 3 umowy wynosił 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania (15 listopada 2023 r.).

[Rozliczenie kosztów zadania i dokumentacja osiągniętych rezultatów]

6. W sprawozdaniu Fundacja przedstawiła do rozliczenia kwotę 6 037 279,14 zł (99,99% planu), w tym 5 734 168,60 zł środki dotacji (99,99% planu), 23 110,54 zł środki finansowe własne (100,5% planu), 280 000 zł wkład osobowy (100% planu). Niewykorzystana kwota dotacji 801,40 zł 15 listopada 2023 r. została zwrócona na rachunek KPRM.

Kwota wskazana w sprawozdaniu była zgodna z ofertą i, tak jak w niej przyjęto, składały się na nią koszty realizacji działania 1 – *Działania merytoryczne*, działania 2 – *Organizacja spotkań w ramach „Akademii*

⁹ W pierwotnej ofercie zakładano, że w seminariach weźmie udział 2 500 uczestników.

¹⁰ W pierwotnej ofercie zakładano 5 spotkań webinarowych (online) dla minimum 250 uczestników.

¹¹ Wartość zgodna z § 3 ust. 6 umowy zmienionym aneksem nr 3 do umowy z 28 lipca 2023 r.

¹² Wartość zgodna z § 3 ust. 1 umowy.

¹³ Wartość zgodna z § 3 ust. 5 pkt 1 umowy zmienionym aneksem nr 3 do umowy z 28 lipca 2023 r.

¹⁴ Wartość zgodna z § 3 ust. 5 pkt 2 umowy.

¹⁵ Zaktualizowana oferta z 19 lipca 2023 r. została wprowadzona aneksem nr 3 do umowy z 28 lipca 2023 r.

¹⁶ Pismo znak: BPRM.RO.5031.169.2023.

demokracji”, działania 3 – Prowadzenie infolinii „Uczciwe wybory”, działanie 4 – Prowadzenie spotkań online, działanie 5 – Koszty informacyjne, działanie 6 – Koszty promocyjne oraz Koszty administracyjne.

7. Zleceniobiorca korzystał z możliwości dokonywania przesunięć w zakresie ponoszenia kosztów, o których mowa § 4 umowy. Aneks nr 3 (do umowy) z 28 lipca 2023 r. wprowadzono zaktualizowaną ofertę realizacji zadania publicznego, w której zmieniono m.in. *Kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego*. Szerzej w punkcie 4.

8. Zgodnie z § 8 ust. 10 umowy wraz ze sprawozdaniem Zleceniobiorca przedłożył materiały potwierdzające realizację zadania w zakresie merytorycznym (tj. działań merytorycznych wskazanych w ofercie). Wykonanie zadania w zakresie osiągnięcia zakładanych rezultatów zostało należycie udokumentowane, z wyjątkiem niespójnie wykazanych rezultatów dotyczących kampanii promocyjnej (w sprawozdaniu wykazano 61 seminariów, a w załączonym do sprawozdania raporcie promocji wydarzeń 59 seminariów). Wszystkie rezultaty osiągnięto na zakładanym poziomie albo w zakresie przekraczającym przyjęte założenia.

Większy od przyjętych założeń poziom osiągniętych rezultatów dotyczył:

- a) przeprowadzonych 61 seminariów, w których wzięło udział 5 322 uczestników, wobec 50 planowanych spotkań z liczbą uczestników na poziomie 3 500 osób,
- b) przeprowadzonego spotkania online zaplanowanego dla 50 uczestników, w którym wzięło udział 298 uczestników, tj. o 248 uczestników więcej od przyjętych założeń,
- c) przygotowania i opublikowania 61 informacji prasowych, tj. o 11 więcej od przyjętych założeń.

W *Raporcie z promocji wydarzeń w ramach projektu „Akademia demokracji” realizowanego przez Fundację Niezależne Media* (załącznik nr 12 do sprawozdania), zaprezentowano wyniki promowania w mediach regionalnych i lokalnych 59 seminariów na temat prawa wyborczego, pomimo że w sprawozdaniu Fundacja zadeklarowała, że zrealizowała 61 seminariów. Fundacja nie wyjaśniła tej rozbieżności¹⁷.

9. Ze środków dotacji pokryto koszty kwalifikowane w kwotach brutto (łącznie z naliczonym podatkiem VAT). Zleceniobiorca nie podejmował czynności dotyczących odzyskania podatku VAT z tytułu faktur rozliczonych w ramach zadania, ani nie rozliczył wydatków lub kosztów sfinansowanych z dotacji KPRM w ramach innych zadań¹⁸.

[Realizacja nadrzędnego celu zadania]

10. Nadrzędny cel zadania określony w ofercie nie został osiągnięty, pomimo że przyjęte w ofercie wskaźniki rezultatu zrealizowano na wyższym poziomie od oczekiwań. Założono w niej, że program *Akademia demokracji* będzie miał charakter ogólnopolski i poprzez działania informacyjne, promocyjne oraz działania online docierać będzie do każdego zakątka kraju¹⁹ i do bardzo szerokiej grupy odbiorców, by zapewnić maksymalne pokrycie kraju przekazem informacyjnym, nie pomijając żadnej grupy społecznej²⁰.

Działania podjęte w ramach ogólnopolskiej kampanii informacyjnej (edukacja społeczeństwa odnośnie znaczenia uczciwości wyborów dla jakości demokracji)²¹ i promocyjnej (dotarcie do jak największego grona odbiorców i zapewnienie niezbędnej frekwencji w ramach spotkań *Akademii demokracji*)²² na łączną kwotę 2 290 480 zł, w rzeczywistości nie były adresowane do ogółu społeczeństwa. Kampanie te prowadzone z wykorzystaniem prasowych i telewizyjnych mediów oraz mediów społecznościowych na portalach internetowych skierowanych do odbiorcy o profilu prawniczo-konserwatywnym, nie oddziaływały na ogół społeczeństwa (nie docierały lub docierały w stopniu znikomym do wszystkich grup społecznych). Mediami tymi były w szczególności *Gazeta Polska Codziennie*, *Tygodnik Gazeta Polska*, *Telewizji Republika*, czy portale www.niezalezna.pl, www.gazetapolska.pl, www.gpcodzienne.pl, www.filarybiznesu.pl. Raporty instytucji zajmujących się badaniem opinii społecznej potwierdzają, że media z wykorzystaniem których prowadzone były te kampanie nie należą do grupy mediów głównego nurtu, które oddziałują na ogół społeczeństwa i kształtują postawy obywatelskie.

Składając ofertę Zleceniobiorca zadeklarował, że trudno wskazać taki *wycinek społeczeństwa*, którego kampania nie ma szans objąć swoim zakresem²³, zaplanował działania w formie offline²⁴, które są lepiej odbierane przez osoby dojrzałe i starsze, jak też w formie online²⁵, które są preferowane przez osoby

¹⁷ Pytanie nr 32 w piśmie znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 5 marca 2024 r.

¹⁸ Oświadczenie Prezes Fundacji z 29 lutego 2024 r.

¹⁹ Str. 12 zaktualizowanej oferty, *Miejsce realizacji zadania*.

²⁰ Str. 19 zaktualizowanej oferty, *Kompleksowość dotarcia*.

²¹ Poddziałania I.5.2-I.5.5.

²² Poddziałania I.6.1-I.6.4.

²³ Str. 20 zaktualizowanej oferty, *Kompleksowość dotarcia*.

²⁴ Spotkania, drukowany biuletyn, kampania informacyjna w prasie i telewizji.

²⁵ Dostęp do biuletynu poprzez stronę internetową, kampania informacyjna w mediach elektronicznych i social mediach czy spotkanie webinarowe.

młodsze. Niemniej wskazując konkretne media o profilu prawicowo-konserwatywnym, określił krąg społeczeństwa, do którego przede wszystkim zamierzał dotrzeć:

- a) poradniki z zakresu *Kodeksu wyborczego* były publikowane na łamach *Tygodnika Gazeta Polska* i *Gazety Polskiej Codziennie* (działanie I.5.2 – 388 080 zł i działanie I.5.3 – 304 000 zł, łącznie 692 080 zł),
- b) edukacyjne spoty informacyjne były wyprodukowane i transmitowane w Telewizji Republika (działanie I.5.4 – 40 000 zł i działanie I.5.5 – 200 000 zł, łącznie 240 000 zł),
- c) materiały promujące *Akademię demokracji* (portal projektu, materiały edukacyjne, udział w szkoleniach czy korzystanie z infolinii) były publikowane na łamach *Gazety Polskiej Codziennie* i *Tygodnika Gazeta Polska* (działanie I.6.1 – 288 000 zł i działanie I.6.2 – 230 400 zł, łącznie 518 400 zł),
- d) działania promocyjne były prowadzone na portalach informacyjnych: www.niezalezna.pl, www.gazetapolska.pl, www.gpcodzienne.pl, www.filarybiznesu.pl, a także w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter) tych portali (działanie I.6.3 – 560 000 zł i działanie I.6.4 – 280 000 zł, łącznie 840 000 zł).

Z raportów instytucji zajmujących się badaniem opinii społecznej wynika, że:

- a) według PBC²⁶ *Gazeta Polska Codziennie*, na łamach której publikowano poradniki z zakresu *Kodeksu wyborczego* oraz materiały promujące *Akademię demokracji* nie znajduje się w grupie najbardziej poczytnych dzienników ogólnopolskich, a *Tygodnik Gazeta Polska* zajmuje siódmą lokatę wśród tygodników społeczno-politycznych z liczbą sprzedaży wydania na poziomie 16 994 szt. (tj. blisko pięciokrotnie mniej niż tygodnika *Polityka*²⁷ i przeszło trzyipółkrotnie mniej niż tygodnika *Newsweek Polska*²⁸ czy *Gość Niedzielny*²⁹);
- b) według raportu CBOS³⁰ programy informacyjno-publicystyczne Telewizji Republika, która wyprodukowała i transmitowała edukacyjne spoty informacyjne – oglądało 4% ankietowanych (Polsat 51%, TVP1 41%, TVN 40% widzów) i dla nikogo (0% respondentów) nie stanowiły one źródła codziennych informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie, natomiast według raportu KRRiT³¹ udział w widowni³² Telewizji Republika wynosił 0,09%, co lokowało tę stację telewizyjną na 33 (ostatnim) miejscu w rankingu;
- c) według tego raportu CBOS portale informacyjne, na których prowadzone były działania promocyjne (www.niezalezna.pl, www.gazetapolska.pl, www.gpcodzienne.pl, www.filarybiznesu.pl) oraz media społecznościowe (Facebook, Twitter) tych portali nie należą do najbardziej popularnych, *mainstreamowych* portali internetowych, do których zalicza się *Onet*, *Wirtualna Polska* czy *Interia*.

Fundacja nie odniosła się do tych ustaleń kontroli³³, stwierdziła natomiast, że była zobligowana do przeprowadzenia kampanii w tych mediach z uwagi na zaakceptowaną przez KPRM ofertę, w której tytuły prasowe i internetowe oraz profile w social mediach były wprost wskazane. Zwróciła też uwagę, że kampania informacyjna, obok tej we wskazanych mediach, prowadzona była również przy okazji promocji organizowanych spotkań w mediach regionalnych i lokalnych, co przełożyło się na dywersyfikację dostawców mediów w ramach projektu³⁴.

Należy jednak zwrócić uwagę, że bezpośrednim celem kampanii promującej w mediach i social mediach lokalnych i regionalnych – na którą wydatkowano 449 999,95 zł³⁵ – było zachęcenie lokalnej społeczności do udziału w organizowanych warsztatach szkoleniowych z zakresu prawa wyborczego oraz instytucji męża zaufania i obserwatora społecznego, nie zaś aktywizacja do udziału w akcie wyborczym. Ponadto działania promujące seminaria prowadzone były poprzez „zaprzyjaźnione [z Fundacją] lokalne organizacje społeczne”³⁶, co również mogło mieć wpływ na ograniczenie kręgu obywateli, do których trafił przekaz *Akademii demokracji*.

11. Aż 4 428 219,98 zł, tj. 73% całkowitej kwoty wydatków, wypłacono na rzecz pięciu podmiotów, tj. Fundacji Klubów Gazety Polskiej³⁷, Niezależnego Wydawnictwa Polskiego Sp. z o.o. (wydawca tygodnika *Gazeta Polska*, właściciel portalu internetowego gazetapolska.pl)³⁸, Forum S.A. (wydawca dziennika *Gazeta*

²⁶ Polskie Badania Czytelnictwa: Raport Audyt PBC (dawniej ZKDP) *Rozpowszechnianie Tytułów Prasowych w III kw. 2023 r.*

²⁷ Sprzedaż wydania w III kwartale 2023 r. – 80 513 szt.

²⁸ Sprzedaż wydania w III kwartale 2023 r. – 62 911 szt.

²⁹ Sprzedaż wydania w III kwartale 2023 r. – 60 324 szt.

³⁰ Centrum Badania Opinii Społecznej: Komunikat z badań nr 132/2023 z października 2023 r. opracowany na podstawie sondażu zrealizowanego w dniach 14-27 sierpnia 2023 r.

³¹ Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji: Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w II kwartale 2023 roku.

³² Odsetek widzów, którzy oglądali audycję bądź program w stosunku do wszystkich widzów oglądających w tym czasie telewizję.

³³ Pytania nr 16 w piśmie znak: DNK-Niezależne Media-4/2024 z 8 marca 2024 r.

³⁴ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-4/2024 z 13 marca 2024 r. (str. 8).

³⁵ W ramach poddziałania I.2.12 (w ofercie I.2.13) – 100 000 zł i w ramach poddziałania I.2.13 (w ofercie I.2.14) – 349 999,95 zł.

³⁶ W ofercie punkt III. *Opis zadania*, str. 5.

³⁷ Podstawowym celem Fundacji Klubów Gazety Polskiej jest wspieranie i promowanie Klubów Gazety Polskiej. Kluby „Gazety Polskiej” są dobrowolnymi, nierejestrowanymi stowarzyszeniami działającymi w Polsce oraz poza jej granicami; Zgodnie z postanowieniami Karty Klubów „Gazety Polskiej” celem działalności klubów „Gazety Polskiej” jest wspieranie aktywności społecznej przede wszystkim na szczeblu lokalnym, ale także ogólnokrajowym. Aktywność ta musi być zgodna z linią programową „Gazety Polskiej”. Linia ta wyraża się przez (m.in.) dbałość o interes narodowy, suwerenność państwa, krzewienie patriotyzmu, budowę państwa i społeczeństwa w oparciu o tradycyjne wartości wywodzące się z kultury chrześcijańskiej. Zgodnie z KRS nr 437460 (stan na 27 marca 2024): - przedmiotem przeważającej działalności: działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych (90.01.Z); - zarząd Fundacji: [redacted] (prezes zarządu), [redacted] (wiceprezes zarządu), [redacted] (członek zarządu); - Rada Fundacji: [redacted]

³⁸ Podstawową działalnością podmiotu Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o. jest wydawanie czasopism i pozostałych periodyków (58.14.Z); Według informacji ze Sprawozdania zarządu z działalności za 2022 r. wydawca konserwatywnego tygodnika „Gazeta Polska” (pisma o profilu prawicowo-konserwatywnym), portalu internetowego „gazetapolska.pl”, „naszeblogi.pl”; wg KRS nr 220368 (na 29 marca 2024 r.): - zarząd: [redacted] (prezes zarządu), [redacted] (wiceprezes), [redacted] (wiceprezes); Udziałowcy: [redacted] (nie posiada całości udziałów spółki).

Polska Codziennie)³⁹, Słowa Niezależnego Sp. z o.o. (wydawca miesięcznika *Niezależna Gazeta Polska – Nowe Państwo*, właściciel serwisów *niezalezna.pl* i *filarybiznesu.pl*)⁴⁰, Telewizji Republika S.A.⁴¹. Podmioty te prezentują i propagują poglądy o profilu prawniczo-konserwatywnym, ponadto są powiązane podmiotowo i osobowo⁴². Dodatkowo siedziby Fundacji Niezależne Media (Zleceniobiorca) oraz trzech podmiotów z wcześniej wspomnianych, tj. Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o., Forum S.A., Słowo Niezależne Sp. z o.o., znajdują się pod tym samym adresem.

Kwotę 4 428 219,98 zł (73% wydatków) wydatkowano następująco:

- a) Fundacja Klubów Gazety Polskiej - 1 590 000 zł (26%), w tym w ramach poddziałań:
  - I.2.1 koszt wynajmu sali na spotkanie wraz z obsługą techniczną (300 000 zł),
  - I.2.2 koszt zapewnienia nagłośnienia (50 000 zł),
  - I.2.3 koszt cateringu dla uczestników (280 000 zł),
  - I.2.4 koszt wynagrodzenia osoby prowadzącej (175 000 zł),
  - I.2.5-I.2.7 koszt wynagrodzenia gościa 1, 2 i 3 (600 000 zł),
  - I.2.8 koszt obsługi foto (50 000 zł),
  - I.2.9 koszt obsługi procesu na jednodniowe seminaria (85 000 zł),
  - I.2.10 koszt rejestracji uczestników na listy obecności podczas spotkania (50 000 zł);
- b) Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o. - 1 103 480 zł (18%), w tym w ramach poddziałań:
  - I.2.12 koszt przygotowania informacji prasowej dla spotkania (100 000 zł),
  - I.2.13 (w ofercie I.2.14) koszt promocji spotkania w mediach oraz social mediach lokalnych (105 000 zł),
  - I.5.2 koszt publikacji poradników z zakresu Kodeksu Wyborczego - 2/1 str. w tygodniku opinii (388 080 zł),
  - I.6.2 koszt promocji projektu w prasie tygodniowej - zakup 1/1 str. prawej (230 400 zł),
  - I.6.3 koszt promocji projektu na portalach informacyjnych (210 000 zł),
  - I.6.4 koszt promocji projektu w social mediach zewnętrznych (70 000 zł);
- c) Forum S.A. - 1 002 739,98 zł (17%), w tym w ramach poddziałań:
  - I.1.1 koszt opracowania konspektu warsztatów na spotkaniach (30 000 zł),
  - I.1.2 koszt opracowania artykułów merytorycznych i poradnikowych do biuletynu - 48 stron (48 000 zł),
  - I.1.3 koszt zakupu zdjęć i grafik (22 500 zł),
  - I.1.4 koszt opracowania graficznego biuletynu (38 400 zł),
  - I.1.5 koszt korekty biuletynu (9 119,99 zł),
  - I.1.6 koszt DTP (graficznego przygotowania do usługi poligrafii) (9 119,99 zł),
  - I.1.13 koszt stworzenia strony internetowej (22 600 zł - wkład własny),
  - I.1.14 koszt administrowania stroną internetową (14 000 zł),
  - I.1.15 koszt zredagowania przygotowanej wcześniej merytoryki pod stronę www - baza wiedzy (7 000 zł),
  - I.5.3 koszt publikacji poradników z zakresu Kodeksu Wyborczego -1/1 str. w prasie codziennej (304 000 zł),
  - I.6.1 koszt promocji projektu w prasie codziennej - zakup 1/2 str. prawej (288 000 zł),
  - I.6.3 koszt promocji projektu na portalach informacyjnych (140 000 zł),
  - I.6.4 koszt promocji projektu w social mediach zewnętrznych (70 000 zł);
- d) Słowo Niezależne Sp. z o.o. - 492 000 zł (8%), w tym w ramach poddziałań:
  - I.2.14 (w ofercie I.2.15) koszt wynajmu sali na konferencję podsumowującą projekt (15 000 zł),
  - I.2.15 (w ofercie I.2.16) koszt cateringu na konferencji podsumowującej projekt (30 000 zł),
  - I.2.16 (w ofercie I.2.17) koszt transmisji online konferencji podsumowującej projekt (45 000 zł),
  - I.4.2 koszt organizacji spotkania online z ekspertami (10 000 zł),
  - I.4.3 koszt wynagrodzenia osoby prowadzącej spotkanie online (2 000 zł),
  - I.4.4 koszt wynagrodzenia 2 ekspertów podczas spotkania online (5 000 zł),
  - I.6.3 koszt promocji projektu na portalach informacyjnych (210 000 zł),
  - I.6.4 koszt promocji projektu w social mediach zewnętrznych (140 000 zł),
  - I.7.8 koszt wynajmu biura projektu (35 000 zł);
- e) Telewizja Republika SA - 240 000 zł (4%), w tym w ramach poddziałań:

³⁹ Podstawową działalnością podmiotu Forum S.A. jest wydawanie gazet (58.13.Z); Według informacji ze Sprawozdania zarządu z działalności za 2022 r. wydawca dziennika *Gazeta Polska Codziennie*, którego redaktorem naczelnym jest [REDAKTOR], wg KRS nr 393721 (na 27 marca 2024): - zarząd: [PREZES ZARZĄDU]; - rada nadzorcza: [RADA NADZORCZA];

⁴⁰ Podstawową działalnością podmiotu Słowo Niezależne Sp. z o.o. jest działalność portali internetowych (63.12.Z); Według informacji ze Sprawozdania zarządu z działalności za 2022 r. wydawca miesięcznika *Niezależna Gazeta Polska – Nowe Państwo*, właściciel konserwatywnego portalu internetowego *niezalezna.pl* i portalu o profilu gospodarczo-ekonomicznym *filarybiznesu.pl*; wg KRS nr 246403 (na 27 marca 2024): zarząd: [PREZES ZARZĄDU], [WICEPREZES], [WICEPREZES]; Udziałowcy: [UDZIAŁOWCY], SREBNA Sp. z o.o., [UDZIAŁOWCY];

⁴¹ Podstawową działalnością podmiotu Telewizja Republika S.A. jest nadawanie programów telewizyjnych ogólnodostępnych i abonamentowych (60.20.Z); wg KRS nr 446368 (na 20 marca 2024): zarząd: [PREZES ZARZĄDU]; - rada nadzorcza: [RADA NADZORCZA]; - prokurenci: [PROKURENCI];

⁴² W oparciu o dostępne publicznie dane znajdujące się na stronie <https://ekrs.ms.gov.pl/> ustalono, że: Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o. posiada w swoim portfelu inwestycyjnym: udziały w spółce Słowo Niezależne Sp. z o.o., akcje TV Republika S.A. oraz akcje FORUM SA, natomiast Słowo Niezależne Sp. z o.o.: udziały w spółce Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o., akcje TV Republika S.A., akcje FORUM SA, akcje Poland Daily S.A.

- 1.5.4 koszt produkcji telewizyjnego spotu informacyjnego (40 000 zł),
- 1.5.5 koszt emisji spotów telewizyjnych (200 000 zł).

Siedziby Fundacji Niezależne Media (Zleceniobiorca) oraz trzech podmiotów medialnych - Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o., Forum S.A., Słowo Niezależne Sp. z o.o., znajdują się pod jednym adresem - ul. Filtrowa 63/43, 02-056 Warszawa.

12. Fundacja, prowadząc kampanię promującą warsztaty szkoleniowe, w niewystarczający sposób informowała, że adresatem *Akademii demokracji* jest szczególna grupa docelowa jaką mieli stanowić pełnoletni obywatele kraju, a w szczególności mężowie zaufania, kandydaci na mężów zaufania i obserwatorzy społeczni. Również w procesie naboru uczestników do udziału w szkoleniach, Fundacja nie gromadziła informacji pozwalających na monitorowanie ilu mężów zaufania, kandydatów na mężów zaufania i obserwatorów społecznych zostało przeszkolonych. Pomimo że w ofercie nie zdefiniowano mierzalnych rezultatów odnośnie do szczególnej grupy docelowej, nie oznacza to, że Fundacja nie była zobowiązana do dołożenia wszelkich starań, aby odbiorcą projektu była właśnie ta grupa osób, określona w opisie zadania⁴³.

W informacjach prasowych oraz w postach promujących spotkania w mediach i social mediach lokalnych brak było wskazania, że adresatem spotkań jest ta właśnie szczególna grupa docelowa. W informacjach prasowych podano, że szkolenie skierowane jest do osób zainteresowanych pracą w komisjach wyborczych podczas wyborów parlamentarnych w 2023 r. Natomiast w większości postów (w 44 na 59)⁴⁴ w ogóle brak jakiegokolwiek wskazania na temat szczególnej grupy docelowej.

Nabór uczestników do szkolenia w konkretnej lokalizacji odbywał się za pośrednictwem opracowanego dla potrzeb zadania formularza zgłoszeniowego⁴⁵, w którym wymagano jedynie podania danych w postaci imienia i nazwiska uczestnika, nr telefonu kontaktowego i adresu e-mail oraz złożenia oświadczeń dotyczących ochrony danych osobowych i zapoznania się z regulaminem szkoleń podanym na stronie internetowej *Akademii demokracji*. Zakwalifikowanie się uczestnika do szkolenia było potwierdzane przez Fundację. Od uczestników nie żądano informacji, które pozwoliłyby na weryfikację, czy stanowią oni zdefiniowaną grupę docelową.

Fundacja wyjaśniła, że projekt zakładał aktywizację społeczeństwa do udziału w procesie wyborczym w różnych dopuszczalnych prawem funkcjach. Podczas szkoleń akcentowano rolę męża zaufania i obserwatora społecznego, gdyż według wiedzy Fundacji funkcje te są mało popularne i zasługują na zwrócenie uwagi społeczeństwa. Szkolenia były otwarte dla wszystkich, którzy potwierdzili udział na liście, a Fundacja nie gromadziła innych danych niż imię i nazwisko, numer telefonu oraz adres e-mail⁴⁶.

[Celowość i gospodarność wydatkowania środków]

13. Środki publiczne wydatkowane na realizację zadania w łącznej kwocie 4 288 999,94 zł⁴⁷ (75%) oraz wniesiony wkład osobowy wyceniony na łączną kwotę 75 000 zł (27%) nie zostały wydatkowane celowo i gospodarnie, pomimo że ich wydatkowanie nastąpiło w kwotach założonych w ofercie⁴⁸. Koszty poniesione w ramach poszczególnych poddziałań powielały się lub były niewspółmiernie wysokie w stosunku do uzyskanych efektów (1 998 519,94 zł dotacja i 75 000 zł wkład osobowy), bądź nie wpisywały się w nadrzędny cel zadania (2 290 480 zł). Fundacja poinformowała, że na etapie przygotowania oferty dokonywała telefonicznego rozeznania i porównania cen na rynku oraz wybrała firmy, które byłyby w stanie zrealizować zadanie w sposób efektywny, oszczędny, terminowy i na odpowiednim poziomie jakościowym⁴⁹, nie przedłożyła jednak żadnych dowodów w tym zakresie. Ustalenia kontroli nie potwierdzają, aby na etapie szacowania kosztów zadania oraz w procesie wyboru wykonawców usług i dostaw Fundacja stosowała ww. zasady gospodarowania środkami publicznymi.

Nielcelowe i niegospodarne, bo niewspółmiernie wysokie w stosunku do uzyskanych efektów były w szczególności następujące koszty o najwyższej wartości poniesione w ramach działania 2 Koszty organizacji spotkań:

- 1) wynajmu sal szkoleniowych (poddziałanie 1.2.1), które średnio stanowiły 6 000 zł (300 000 zł/ 50 spotkań), gdyż z rozeznania rynku wynika, że przykładowy koszt najmu sali konferencyjnej o powierzchni 100 m² w Warszawie dla 90 uczestników wynosi 2 500 zł za dzień (8 godzin)⁵⁰, tj. przeszło dwukrotnie niższy;

Fundacja nie odniosła się do kosztów poniesionych na wynajem sal szkoleniowych dla potrzeb organizowanych seminariów w terenie⁵¹.

⁴³ W ofercie rozdział III. Opis zadania.

⁴⁴ Informacja, że seminarium dotyczy osób zainteresowanych pracą w komisjach wyborczych znalazło się w postach dotyczących spotkań organizowanych w 15 miastach: Tarnobrzeg, Góry, Katowice, Mysłowice, Gliwice, Zabrze, Bielsko-Biała, Głogów, Oświęcim, Brzozów, Wrocław, Kraków, Nowy Sącz, Lublin, Rzeszów, Przemyśl.

⁴⁵ *Kwestionariusz zgłoszeniowy dla uczestnika szkolenia „Akademia demokracji”*.

⁴⁶ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 11 marca 2024 r. (str. 19).

⁴⁷ W tym wydatki na kwotę 1 832 519,94 zł poniesione przez podmioty trzecie, w stosunku do których Fundacja odmówiła dostępu do źródłowych dowodów księgowych tych podmiotów.

⁴⁸ Punkt V oferty.

⁴⁹ Pismo Prezes Zarządu z 4 marca 2024 r.

⁵⁰ <https://centrumwspolna.pl/cennik>.

⁵¹ Pytanie nr 3 w piśmie znak: DNK-Niezależne Media-5/2024 z 13 marca 2024 r.

- 2) wynagrodzenia prelegentów i moderatorów warsztatów, obejmujące koszt dojazdu i ewentualnego noclegu (poddziałania I.2.4-I.2.7) w łącznej kwocie 775 000 zł, skalkulowane na poziomie 4 000 zł dla każdego z trzech ekspertów oraz 3 500 zł dla moderatora za jednodniowe 4,5 godzinne seminarium;

Zleceniobiorca nie wyjaśnił, czy szacując wynagrodzenia prelegentów i moderatorów uwzględniono fakt, że prowadzący warsztaty realizowali ten sam program szkoleniowy/ w takich samych ramach organizacyjnych i nie ponosili za każdym razem nakładu pracy potrzebnego do przygotowania się do przeprowadzenia zajęć.

- 3) obsługi procesu zapisów na jednodniowe szkolenia, na które wydatkowano 85 000 zł oraz wniesiono 400 godzinny wkład osobowy do projektu wyceniony na 40 000 zł (poddziałanie I.2.9), co oznacza, że przy planowanej liczbie 50 seminariów oszacowany nakład pracy na czynności techniczno-organizacyjne, tj. podłączenie komputera na sali wykładowej, zarejestrowanie uczestników, czuwanie nad przekazaniem zestawów *mężów zaufania*, przerwami i cateringiem czy dystrybucją biuletynu⁵² stanowił każdorazowo (w każdym dniu szkoleniowym) 2 500 zł, około 70% miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę⁵³;
- 4) przygotowania informacji prasowej dla organizowanych seminariów (poddziałanie I.2.12⁵⁴) wycenione odrębnie dla spotkania w każdym mieście na 2 000 zł (łącznie dla 50 spotkań 100 000 zł), w sytuacji gdy:
- przygotowane teksty zawierały te same informacje (za każdym razem zmodyfikowana została tylko nieznacznie myśl przewodnia spotkania),
  - informacjom prasowym przyświecał wspólny cel – zachęcenie mieszkańców danego regionu do wzięcia udziału w seminariach na temat prawa wyborczego,
  - finalnie Zleceniobiorcy, w ramach niezmiennego budżetu, udało się zlecić opracowanie dziewięciu dodatkowych informacji prasowych (59 zamiast planowanych 50), tj. więcej o 18%, co wskazuje na niedochowanie należytej staranności w procesie szacowania poziomu tych wydatków.

Posty i informacje prasowe opracowane dla 59 z 61 spotkań wykazanych w sprawozdaniu⁵⁵, które miały jeden cel (zachęcenie do wzięcia udziału w programie edukacyjno-informacyjnym pt. *Akademia demokracji*), zawierały analogiczne treści. Każdy post to krótki, niespełna półstronicowy tekst zawierający myśl przewodnią spotkania⁵⁶, datę i miasto, w którym spotkanie miało się odbyć, zakres szkolenia (tj. zasady prowadzenia kampanii wyborczej, rejestr wyborców oraz prawa i obowiązki członków komisji wyborczej), odesłanie do formularza zgłoszeniowego na stronie *Akademii demokracji* oraz informację o dofinansowaniu projektu ze środków KPRM. Podobnie informacja prasowa udostępniania w mediach lokalnych, to niespełna jednostronicowe zaproszenie do udziału w szkoleniu, zawierające myśl przewodnią szkolenia⁵⁷ oraz informacje w jakim mieście i którego dnia szkolenie się odbędzie oraz że zainteresowane osoby mogą zgłaszać chęć udziału poprzez wypełnienie formularza dostępnego na stronie www.akademia-demokracji.pl, a dodatkowo, że projekt został dofinansowany przez KPRM.

- 5) promocji w mediach lokalnych i social mediach lokalnych organizowanych seminariów (poddziałanie I.2.13⁵⁸) wycenionej odrębnie dla spotkania w każdym mieście na 7 000 zł (łącznie dla 50 spotkań 350 000 zł, faktyczny wydatek 349 999,95 zł), w sytuacji gdy ostatecznie, w ramach niezmiennego budżetu promowano spotkania w dziewięciu dodatkowych lokalizacjach.

Jako że Fundacja nie wyjaśniła jakie zabiegi pozwoliły na wypromowanie w mediach lokalnych i social mediach lokalnych 59 spotkań w ramach budżetu oszacowanego na 50 spotkań⁵⁹, a w konsekwencji na ograniczenie jednostkowego kosztu promocji z 7 000 zł do 5 932 zł, należy stwierdzić, że Fundacja nie dochowała należytej staranności szacując te wydatki.

Niecelowe i niegospodarne, bo powielające koszty poniesione w ramach innych poddziałań były przykładowo koszty poniesione w ramach działania 1 *Działania merytoryczne*:

- 6) opracowania konspektu warsztatów na spotkania (poddziałanie I.1.1) na poziomie 30 000 zł, niezależnie od wydatków poniesionych na wynagrodzenia prelegentów (łącznie kwota 600 000 zł, poddziałania I.2.5-I.2.7);

Fundacja poinformowała, że ujęcie tego kosztu w ofercie pozwoliło na opracowanie wytycznych dla poszczególnych prelegentów oraz utrzymanie równego poziomu szkoleń⁶⁰. Nie wyjaśniła natomiast dlaczego koszt opracowania konspektu stanowi odrębną pozycję od wynagrodzenia prelegentów skoro w ofercie podano, że to prelegenci, wybitni eksperci z dziedzin objętych tematyka szkolenia są autorami

⁵² Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 11 marca 2024 r. (str. 18).

⁵³ Od 1 stycznia 2023 r. miesięczne minimalne wynagrodzenie za pracę wynosiło 3 490 zł brutto, a od 1 lipca 2023 r. – 3 600 zł brutto.

⁵⁴ W ofercie poddziałanie I.2.13.

⁵⁵ Szerzej w punkcie 8.

⁵⁶ Np. *Buduj świadomość obywatelską i uczestnicz w wzmocnieniu standardów w Polsce; Wzmocnij standardy demokratyczne w Polsce; Zyskaj wiedzę i wpływaj na uczciwość wyborów w Polsce; Wznies się na wyższy poziom zaangażowania obywatelskiego z „Akademią demokracji”; Zostań ekspertem w demokratycznym procesie wyborczym; Chcesz czynnie uczestniczyć w procesie wyborczym; Interesuje Cię praca w komisjach wyborczych i chciałbyś być dobrze przygotowany na nadchodzące wybory parlamentarne w 2023 roku; Zastanawiasz się, jakie są Twoje możliwości wpływu na uczciwość wyborów; Zdobądź praktyczną wiedzę i umiejętności niezbędne do pełnienia istotnej roli w demokratycznym procesie wyborczym.*

⁵⁷ Np. *Fundacja Niezależne Media zaprasza do udziału w „Akademii demokracji”, innowacyjnym projekcie szkoleniowym, który ma na celu podniesienie świadomości obywatelskiej oraz umocnienie standardów demokratycznych w Polsce; Interesuje Cię praca w komisjach wyborczych i chciałbyś być dobrze przygotowany na nadchodzące wybory parlamentarne w 2023 roku; Fundacja Niezależne Media zaprasza do udziału w „Akademii demokracji”, innowacyjnym projekcie szkoleniowym, który zmienia zasady gry w demokratycznym procesie wyborczym; Zdobądź narzędzia do aktywnego udziału w demokratycznych wyborach; Chcesz zostać ekspertem w komisjach wyborczych; System demokratyczny opiera się na wolnych i uczciwych wyborach, a teraz Ty możesz mieć realny wpływ na ich przebieg; „Akademia demokracji” otwiera drzwi do demokratycznej przyszłości.*

⁵⁸ W ofercie poddziałanie I.2.14.

⁵⁹ Pytanie nr 31 w piśmie znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 5 marca 2024 r.

⁶⁰ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 11 marca 2024 r. (str. 14).

przygotowanych treści merytorycznych⁶¹, którzy dodatkowo mieli zapewnione wsparcie prawnika – konsultanta merytorycznego⁶².

- 7) opracowania graficznego biuletynu *Akademii demokracji* (poddziałanie 1.1.4) na poziomie 38 400 zł, niezależnie od wykorzystania w nim grafik zakupionych w ramach poddziałania I.1.3 (22 500 zł) oraz elementów identyfikacji wizualnej projektu zakupionych w ramach poddziałania I.1.10 (25 000 zł), a także wydatków poniesionych na graficzne przygotowanie biuletynu do usługi poligrafii w ramach poddziałania I.1.6 (9 119,99 zł).

Niecelowe i niegospodarne, bo niewpisujące się w nadrzędny cel zadania były koszty działania 5 *Koszty informacyjne* na kwotę 932 080 zł⁶³ i działania 6 *Koszty promocyjne* na kwotę 1 358 400 zł.

Szczegółowy wykaz wszystkich zakwestionowanych wydatków znajduje się w załączniku do niniejszej informacji.

14. Prezes Fundacji, niezależnie od tego, że pobierała wynagrodzenie za pełnienie funkcji członka Zarządu Fundacji, dodatkowo, w ramach kosztów administracyjnych, pobierała wynagrodzenie koordynatora projektu w wysokości 62 300 zł, tj. 8 900 zł miesięcznie (poddziałanie II.1). Według Fundacji wykonywanie funkcji koordynatora projektu należało do innych czynności niż pełnienie funkcji Prezesa Fundacji i było dodatkowym bardzo odpowiedzialnym obowiązkiem⁶⁴.

Trzy kolejne umowy zlecenia z Prezes Fundacji⁶⁵ zawarł jeden z członków Rady Fundacji (██████████), powołany w trybie § 16 statutu Fundacji na pełnomocnika reprezentującego Fundację w umowie z członkiem Zarządu⁶⁶.

Uchwała Rady Fundacji o przyznaniu Prezesowi Fundacji wynagrodzenia za pełnienie funkcji została podjęta 12 listopada 2015 r.

[Jakość wykonania zadania]

15. Zleceniobiorca niezgodnie z postanowieniami umowy § 14 ust. 3 umowy, tj. bez zakomunikowania Zleceniodawcy w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej⁶⁷, zmienił grono prelegentów wskazanych w ofercie⁶⁸ do prowadzenia warsztatów. Oszacowane łączne wynagrodzenie wypłacone niewymienionym w ofercie pięciu prowadzącym warsztaty praktyczne ze środków dotacji stanowiło 300 000 zł.

Z 61 warsztatów praktycznych każdorazowo prowadzonych przez dwóch prelegentów (łącznie 122 moduły szkoleniowe) 27% zajęć (33 moduły szkoleniowe) przeprowadziły osoby wskazane w ofercie, natomiast 73% zajęć (89 modułów) osoby niewymienione w ofercie. Oszacowane łączne wynagrodzenie tych osób z tytułu 50 warsztatów praktycznych sfinansowanych ze środków dotacji stanowiło 300 000 zł⁶⁹.

Tylko 2 z 7 osób prowadzących warsztaty praktyczne zostały wymienione w ofercie, w gronie zaproszonych do udziału w projekcie specjalistów (██████████; ██████████). Według Fundacji dorobek zawodowy pięciu pozostałych prelegentów wskazuje, że osoby te posiadały predyspozycje do prowadzenia szkoleń⁷⁰ (██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████).

Ponadto wśród prowadzących seminaria zabrakło dwóch prelegentów wymienionych w ofercie (██████████ i ██████████).

Fundacja wyjaśniła, że na etapie przygotowania realizacji szkoleń wielu zakładanych prelegentów odmówiło udziału w projekcie, m.in. z uwagi na okres wakacyjny i weekendowy, w którym prowadzone były warsztaty oraz fakt, że każde szkolenie prowadzone było w innym miejscu. Zdaniem Fundacji te niezależne od Fundacji uwarunkowania wymusiły konieczność dokonania zmian w osobach prelegentów⁷¹.

Nie można zgodzić się z wyjaśnieniem, że realizacja seminariów przy udziale innych prelegentów niż ci wskazani w ofercie wynikała z faktu, że wstępny projekt był sporządzony na przełomie lat 2022/2023, a jego realizacja była możliwa dopiero po podpisaniu umowy (17 kwietnia 2023 r.), kiedy to przeprowadzono wiążące rozmowy z wykładowcami. Należy zauważyć, że zmiany w związku z umową wymagały formy pisemnej, a rewizja w składzie prelegentów możliwa była do wprowadzenia chociażby

⁶¹ Punkt IV.2 oferty.

⁶² Działającego na podstawie porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontariackich z 20 kwietnia 2023 r.

⁶³ Z wyłączeniem poddziałania I.5.1 *Koszty przygotowania kreacji reklamowych*.

⁶⁴ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-5/2024 z 15 marca 2024 r. (str. 6).

⁶⁵ Umowa nr UCZ/005/04/23/PRM z 18 kwietnia 2023 r. (na okres 18 kwietnia – 17 lipca 2023 r.), umowa nr UCZ/011/07/23/PRM z 18 lipca 2023 r. (na okres 18 lipca – 17 października 2023 r.), umowa nr UCZ/18/10/23/PRM z 18 października 2023 r. (na okres 18 października – 15 listopada 2023 r.).

⁶⁶ Uchwała Rady Fundacji z 15 lutego 2018 r. oraz uchwała Rady Fundacji zmieniająca uchwałę Rady Fundacji z 15 lutego 2018 r. w przedmiocie ustanowienia pełnomocnika do zawierania umów z członkami Zarządu Fundacji.

⁶⁷ Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. z 2020 poz. 344) przez środki komunikacji elektronicznej należy rozumieć rozwiązania techniczne (...) umożliwiające indywidualne porozumiewanie się na odległość przy wykorzystaniu transmisji danych między systemami teleinformatycznymi, a w szczególności pocztę elektroniczną.

⁶⁸ Część IV. *Charakterystyka oferenta*, punkt 2 *Zasoby kadrowe, rzeczowe i finansowe oferenta, które będą wykorzystane do realizacji zadania*.

⁶⁹ Z uwagi na nieprzedłożenie do kontroli źródłowych dowodów księgowych potwierdzających wypłaty na rzecz poszczególnych prelegentów kwota ta została skalkulowana jako iloczyn kosztu jednostkowego modułu szkoleniowego 4 000 zł wskazanego w ofercie i liczby modułów szkoleniowych sfinansowanych ze środków dotacji prowadzonych przez osoby niewymienione w ofercie 75 (██████████ – 11 modułów, ██████████ – 16 modułów, ██████████ – 14 modułów, ██████████ – 20 modułów, ██████████ – 14 modułów).

⁷⁰ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-5/2024 z 15 marca 2024 r. (str. 2-4).

⁷¹ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 11 marca 2024 r. (str. 2-3, 16).

przy okazji aktualizacji oferty, która wpłynęła do KPRM 19 lipca 2023 r. i zgodnie z § 14 ust. 2 umowy stanowiła podstawę jej aneksowania.

16. Fundacja nie wykazała, że wybrani do projektu prelegenci jednodziennych seminariów *Akademii demokracji*, zaprezentowani w ofercie jako *wybitni eksperci z dziedzin objętych tematyką projektową*, posiadali odpowiednią wiedzę, umiejętności i doświadczenie. O niewystarczających kompetencjach wybranej kadry szkoleniowej świadczy również fakt, że do projektu zaangażowany został konsultant merytoryczny, do zadań którego należało m.in. świadczenie bieżącego wsparcia merytorycznego związanego z przygotowaniem prawnym prawników szkolących w ramach *Akademii demokracji* oraz informowanie ich o zmianach w prawie wyborczym i kalendarzu wyborczym. Wynagrodzenie tego konsultanta, stanowiące wkład własny do projektu, oszacowano na 42 000 zł⁷².

W ofercie, jedynie prezentując sylwetkę [REDAKTOWANO] podano, że jest prawnikiem zasiadającym w komisjach wyborczych i posiada doświadczenie w prowadzeniu szkoleń. W odniesieniu do pozostałych prelegentów wytypowanych do prowadzenia warsztatów teoretycznych ([REDAKTOWANO]) oraz praktycznych ([REDAKTOWANO]) nie podano informacji o posiadanej przez nich wiedzy i doświadczeniu z zakresu prawa wyborczego, dających zapewnienie przekazania uczestnikom seminariów informacji na najwyższym poziomie czy doświadczenia w prowadzeniu szkoleń z zakresu umiejętności miękkich. Również w trakcie kontroli Fundacja nie przekazała informacji potwierdzających kompetencje tych osób do prowadzenia szkoleń⁷³.

W wyjaśnieniach ograniczyła się do ogólnych stwierdzeń, że prelegenci byli wybrani na podstawie ich wiedzy i doświadczenia, byli osobami czynnymi zawodowo z doświadczeniem w prowadzeniu szkoleń i warsztatów, posiadali głęboką wiedzę na temat demokracji i jej różnych aspektów, a różnorodność wśród prelegentów przyczyniła się do bardziej reprezentatywnego i różnorodnego programu szkoleń⁷⁴.

[Dokumentacja finansowo-księgowo i ewidencja księgowo]

17. Zleceniobiorca posiadał dokumenty finansowo-księgowe, tj. faktury i listy wypłat z umów cywilnoprawnych (łącznie 148 dowodów księgowych) rozliczone w sprawozdaniu (5 757 279,14 zł, w tym ze środków dotacji 5 734 168,60 zł), w tym faktury wystawione przez podmioty trzecie (Forum S.A., Fundacja Klubów Gazety Polskiej, Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o., Business Supporter Sp. z o.o., Słowo Niezależne Sp. z o.o.), zaangażowane w realizację zadania. Zleceniobiorca nie przekazał natomiast źródłowych dowodów księgowych dokumentujących wydatki dotyczące 24 poddziałań na kwotę 2 370 739,93 zł (41%), w tym ze środków dotacji na kwotę 2 308 139,93 zł (40%) poniesione przez te podmioty trzecie na rzecz wykonawców poszczególnych usług. Zaniechaniem tym Zleceniobiorca naruszył § 4a ust. 2 umowy, zgodnie z którym za działania bądź zaniechania podmiotów trzecich współpracujących przy realizacji zadania odpowiada jak za własne. Naruszenie to skutkowało tym, że w trakcie kontroli nie zweryfikowano czy i w jakiej kwocie wydatki ze środków dotacji przekazane do dyspozycji podmiotom trzecim zostały poniesione na rzecz faktycznych podwykonawców poszczególnych poddziałań.

Fundacja przedłożyła pisma czterech podmiotów (piąty nie udzielił odpowiedzi)⁷⁵, z których wynika, że dowody księgowe dokumentujące wydatki stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa⁷⁶, a ich ujawnienie mogłoby negatywnie wpłynąć na pozycję rynkową tych podmiotów oraz naruszałoby interesy kontrahentów, przy udziale których realizowane były poszczególne poddziałania. Podmioty trzecie oświadczyły, że świadczenia w ramach zawartych ze Zleceniobiorcą umów zostały wykonane w całości z należytą starannością co potwierdzają protokoły odbioru lub stosowne raporty.

W § 4a umowy KPRM wyraziła zgodę, aby część działań określonych w ofercie zrealizowanych zostało we współpracy z podmiotami trzecimi. Zastrzegł jednak, że za działania bądź zaniechania tych podmiotów Fundacja odpowiada jak za własne. Z uwagi na publiczny charakter środków przekazanych na sfinansowanie zadania (dotacja celowa), jawność wydatkowania środków publicznych oraz brak ograniczeń w zakresie ujawniania informacji o kontrahentach realizujących zadanie w umowie zawartej pomiędzy KPRM a Fundacją – nieudostępnienie kontrolującym dokumentów, o które wnioskowali w trybie § 7 ust. 2 umowy, uniemożliwiło całościowe skontrolowanie tych wydatków.

Do kontroli nie przedłożono niżej wymienionych źródłowych dowodów księgowych, o które wnioskował zespół kontrolujący⁷⁷, dokumentujących wydatki w łącznej kwocie 2 370 739,93 zł, w tym ze środków dotacji w kwocie 2 308 139,93 zł:

⁷² Poddziałanie I.1.9.

⁷³ Pytania nr 21 i 22 w piśmie znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 5 marca 2024 r.

⁷⁴ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 11 marca 2024 r. (str. 16).

⁷⁵ Forum S.A., Fundacja Klubów Gazety Polskiej, Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o., Słowo Niezależne Sp. z o.o. Do czasu zakończenia kontroli odpowiedzi nie udzieliła firma Business Supporter Sp. z o.o.

⁷⁶ W rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2022 r. poz. 1233).

⁷⁷ Pisma znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 5 marca 2024 r., DNK-Niezależne Media-5/2024 z 13 marca 2024 r., DNK-Niezależne Media-6/2024 z 14 marca 2024 r.

- a) poniesione przez Forum S.A. (200 739,98 zł, w tym 178 139,98 ze środków dotacji) w ramach poddziałań:
  - I.1.1 koszt opracowania konspektu warsztatów na spotkaniach (30 000 zł),
  - I.1.2 koszt opracowania artykułów merytorycznych i poradnikowych do biuletynu – 48 stron (48 000 zł),
  - I.1.3 koszt zakupu zdjęć i grafik (22 500 zł),
  - I.1.4 koszt opracowania graficznego biuletynu (38 400 zł),
  - I.1.5 koszt korekty biuletynu (9 119,99 zł),
  - I.1.6 koszt DTP (graficznego przygotowania do usługi poligrafii) (9 119,99 zł),
  - I.1.13 koszt stworzenia strony internetowej (22 600 zł – wkład własny),
  - I.1.14 koszt administrowania stroną internetową (14 000 zł),
  - I.1.15 koszt zredagowania przygotowanej wcześniej merytoryki pod stronę www – baza wiedzy (7 000 zł);
- b) poniesione przez Fundację Klubów Gazety Polskiej (1 630 000 zł, w tym 1 590 000 zł ze środków dotacji) w ramach poddziałań:
  - I.2.1 koszt wynajmu sali na spotkanie wraz z obsługą techniczną (300 000 zł),
  - I.2.2 koszt zapewnienia nagłośnienia (50 000 zł),
  - I.2.3 koszt cateringu dla uczestników (280 000 zł),
  - I.2.4 koszt wynagrodzenia osoby prowadzącej (175 000 zł),
  - I.2.5-I.2.7 koszt wynagrodzenia gościa 1, 2 i 3 (600 000 zł),
  - I.2.8 koszt obsługi foto (50 000 zł),
  - I.2.9 koszt obsługi procesu na jednodniowe seminaria (125 000 zł, w tym 85 000 zł ze środków dotacji),
  - I.2.10 koszt rejestracji uczestników na listy obecności podczas spotkania (50 000 zł);
- c) poniesione przez Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o. (205 000 zł) w ramach poddziałań:
  - I.2.12 koszt przygotowania informacji prasowej dla spotkania (100 000 zł),
  - I.2.13 (w ofercie I.2.14) koszt promocji spotkania w mediach oraz social mediach lokalnych (105 000 zł);
- d) poniesione przez Business Supporter Sp. z o.o. (244 999,95 zł) w ramach poddziałania I.2.13 (w ofercie I.2.14) wraz z Niezależnym Wydawnictwem Polskim Sp. z o.o.;
- e) poniesione przez Słowo Niezależne Sp. z o.o. (90 000 zł) w ramach poddziałań:
  - I.2.14 (w ofercie I.2.15) koszt wynajmu sali na konferencję podsumowującą projekt (15 000 zł),
  - I.2.15 (w ofercie I.2.16) koszt cateringu na konferencji podsumowującej projekt (30 000 zł),
  - I.2.16 (w ofercie I.2.17) koszt transmisji online konferencji podsumowującej projekt (45 000 zł).

[Działania informacyjne]

18. Zleceniobiorca z naruszeniem § 6 ust. 3 umowy wypełnił obowiązki dotyczące zamieszczenia informacji o źródle finansowania na swojej stronie internetowej.

Fundacja nie zamieściła informacji o realizacji i dofinansowaniu zadania z budżetu państwa, na swojej stronie internetowej <https://fundacjaniezalezneimedia.pl>. Zleceniobiorca zaprojektował odrębną stronę internetową <https://akademia-demokracji.pl>, do której nie został zapewniony dostęp ze strony głównej Fundacji. Na stronie <https://akademia-demokracji.pl> Fundacja umieszczała informacje związane z projektem⁷⁸, jak również z tematyką nadchodzących wyborów.

Brak umieszczenia przez Fundację informacji na swojej stronie internetowej, jak również niezapewnienie dostępu do tej informacji z poziomu tej strony (np. poprzez link przekierowujący), stanowi naruszenie postanowienia § 2 pkt 3 oraz § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie działań informacyjnych.

W trakcie kontroli Fundacja dokonała zmiany (modyfikacji) swojej strony internetowej oraz internetowej strony projektu, dostosowując je do wymogów określonych w § 2 pkt 3 oraz § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie działań informacyjnych⁷⁹. Nie zapewniła jednak dostępu do tej informacji z poziomu strony Fundacji <https://fundacjaniezalezneimedia.pl>.

W przypadku działań informacyjnych na internetowej stronie projektu <https://akademia-demokracji.pl> oraz na profilach projektu w internetowych serwisach społecznościowych (Facebook, Twitter, YouTube), Fundacja ograniczyła je do zamieszczenia informacji, że zadanie zostało dofinansowane ze środków KPRM wraz z krótkim jego opisem, z pominięciem innych elementów, wskazanych w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie działań informacyjnych (m.in. barwa i wizerunek godła RP, rodzaj dotacji, wartość dofinansowania, całkowita wartość zadania).

Fundacja wskazała⁸⁰, że realizacja przez nią obowiązku informacyjnego na stronach internetowych (własnej, projektu, profilach w mediach społecznościowych) odbywała się w sposób uzgodniony ze Zleceniodawcą. Zleceniobiorca⁸¹ nie przedstawił żadnej korespondencji prowadzonej w tym zakresie za

⁷⁸ M.in. informacje ogólne o projekcie, biuletyn z możliwością jego pobrania, webinar, fotorelacje z odbytych szkoleń (seminariów), zgłoszenie na szkolenie, informacje dot. prowadzonej infolinii.

⁷⁹ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-3/2024 z 12 marca 2024 r.

⁸⁰ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-3/2024 z 12 marca 2024 r.

⁸¹ Pismo znak: DNK-Niezależne Media-5/2024 z 13 marca 2024 r.

pośrednictwem komunikacji elektronicznej (lub innych dowodów), potwierdzającej przedmiot i zakres tych ustaleń. Sposób i zakres dokonywania zmian i uzupełnień umowy, w tym również sposób wyjaśniania wątpliwości związanych z realizacją umowy, uregulowany został w § 14 umowy. Zmiany w treści umowy wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności, a wszelkie wątpliwości związane z jej realizacją powinny być wyjaśniane w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, czego nie dochowano.

19. W sposób prawidłowy, tj. zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie działań informacyjnych, Fundacja zrealizowała działania informacyjne polegające na informowaniu otoczenia poprzez umieszczenie plakatu informacyjnego.

20. Na zakupionym ze środków zadania sprzęcie, którego wielkość i przeznaczenie to umożliwiła, Fundacja dokonała stosownego oznaczenia, że zakup został dofinansowany ze środków KPRM⁸².

[Realizacja innych zobowiązań umownych]

21. Fundacja, zgodnie z § 15 ust. 4 umowy, zrealizowała obowiązki informacyjne w zakresie przetwarzania danych osobowych osób wskazanych do kontaktu i realizacji zadania oraz odbiorców zadania.

Prowadzący spotkania/seminaria, osoby obsługujące infolinię, koordynatorzy działań, wolontariusze potwierdzili zapoznanie się z treścią klauzuli informacyjnej stanowiącej załącznik nr 7 do umowy.

Natomiast zainteresowani obywatele, w tym kandydaci na mężów zaufania, obserwatorów społecznych wypełniali kwestionariusz, którego integralną część stanowiła klauzula informacyjna. Klauzula ta została również zamieszczona na stronie internetowej projektu.

22. Opracowany w ramach zadania biuletyn nie zawierał informacji licencyjnej, co było niezgodne z § 8 ust. 11 umowy.

[Informacje o kontroli]

Czynności kontrolne prowadzono od 28 lutego⁸³ do 15 marca 2024 r. (w trybie określonym w 7 umowy i w sposób zgodny ze *Standardami kontroli w administracji rządowej* z 31 sierpnia 2017 r.⁸⁴).

Kontrolę przeprowadził zespół w składzie⁸⁵:

- Marta Wrześcińska, radca, kierownik zespołu kontrolującego,
- Iwona Garbarczyk-Sadowska, główny specjalista, członek zespołu kontrolującego.

Do składania oświadczeń w imieniu Fundacji uprawniony był każdy członek Zarządu. W okresie objętym kontrolą w skład Zarządu wchodziła ██████████ – prezes Zarządu.

Marta Wrześcińska

/dokument podpisany elektronicznie/

Iwona Garbarczyk-Sadowska

/dokument podpisany elektronicznie/

⁸² W ramach poddziałania I.3.1 (trzy telefony komórkowe) oraz poddziałania I.4.1 (dwa komputery przenośne, dwie kamery cyfrowe, dwa miksery dźwięku). Pozostały sprzęt (mikrofony) ze względu na ich rozmiar, nie został oznaczony.

⁸³ Upoważnienia do kontroli wydane kontrolerom obowiązywały od 21 lutego 2024 r. Na prośbę Fundacji czynności kontrolne prowadzone były od 28 lutego 2024 r.

⁸⁴ Dostępne pod adresem <https://www.gov.pl/web/premier/procedura-i-metodyka-kontroli>.

⁸⁵ Na podstawie upoważnień nr 3/2024 i 4/2024 wydanych 20 lutego 2024 r.

Załącznik do informacji o wynikach kontroli realizacji zadania publicznego pn. „Akademia demokracji”

Wykaz zakwestionowanych (niecelowych i niegospodarnych) wydatków poniesionych w związku z realizacją zadania

Lp.	Działanie/ poddziałanie	Kwota wydatku	Przesłanki zakwestionowania wydatku	Źródło finansowania	Wyjaśnienie Zleceniobiorcy
1 Działania merytoryczne		162 519,99 zł 35 000 zł		Dotacja KPRM Wkład osobowy	
1.	Poddziałanie I.1.1	30 000 zł	Wydatek na opracowanie konspektu warsztatów na spotkania poniesiony niezależnie od wydatków na wynagrodzenia prelegentów (łącznie kwota 600 000 zł, poddziałania I.2.5-I.2.7).	Dotacja KPRM	Fundacja poinformowała, że ujęcie tego kosztu w ofercie pozwoliło na opracowanie wytycznych dla poszczególnych prelegentów oraz utrzymanie równego poziomu szkoleń ⁸⁶ . Nie wyjaśniła natomiast dlaczego koszt opracowania konspektu stanowi odrębną pozycję od wynagrodzenia prelegentów skoro w ofercie podano, że to prelegenci, wybitni eksperci z dziedzin objętych tematyką szkolenia są autorami przygotowanych treści merytorycznych ⁸⁷ , którzy dodatkowo mieli zapewnione wsparcie prawnika – konsultanta merytorycznego ⁸⁸ .
2.	Poddziałanie I.1.2	48 000 zł	Wydatek na opracowanie artykułów merytorycznych i poradnikowych do 48 stronicowego biuletynu <i>Akademii demokracji</i> (1 000 zł za stronę), pomimo że: a) 24 strony biuletynu stanowiły grafiki wykonane na potrzeby projektu, koszt wykonania których – 22 500 zł, ujęto w poddziałaniu I.1.3, a opracowanie graficzne biuletynu – 38 400 zł w poddziałaniu I.1.4, b) treści umieszczone w biuletynie zawierały w dużej mierze przywołanie i omówienie przepisów prawa z zakresu prawa wyborczego (w tym instytucji męża zaufania, obserwatora społecznego, członka komisji wyborczej) oraz wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej, c) wsparcie prawne opracowania biuletynu zostało zapewnione w ramach porozumienia o wykonaniu świadczeń wolontariackich z 20 kwietnia 2023 r. zawartego w ramach poddziałania I.1.9.	Dotacja KPRM	

⁸⁶ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 11 marca 2024 r. (str. 14).

⁸⁷ Punkt IV.2 oferty.

⁸⁸ Działającego na podstawie porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontariackich z 20 kwietnia 2023 r.

Wykaz zakwestionowanych (niecelowych i niegospodarnych) wydatków poniesionych w związku z realizacją zadania

Lp.	Działanie/ poddziałanie	Kwota wydatku	Przesłanki zakwestionowania wydatku	Źródło finansowania	Wyjaśnienie Zleceniobiorcy
3.	Poddziałanie 1.1.4	38 400 zł	Wydatek na opracowanie graficzne biuletynu <i>Akademii demokracji</i> poniesiony niezależnie od wykorzystania w nim grafik zakupionych w ramach poddziałania 1.1.3 (22 500 zł) oraz elementów identyfikacji wizualnej projektu zakupionych w ramach poddziałania 1.1.10 (25 000 zł), a także wydatków poniesionych na graficzne przygotowanie biuletynu do usługi poligrafii w ramach poddziałania 1.1.6 (9 119,99 zł).	Dotacja KPRM	
4.	Poddziałanie 1.1.5	9 119,99 zł	Korekta 24 stron biuletynu <i>Akademii demokracji</i> , na których zamieszczono treści (w zakresie poprawności gramatycznej, ortograficznej i stylistycznej, przejrzystości, formatowania, spójności terminologii i stylu oraz rzetelności informacji ⁸⁹), na wykonanie której wydatkowano około 380 zł za stronę.	Dotacja KPRM	
5.	Poddziałanie 1.1.10	25 000 zł	Wydatek na przygotowanie identyfikacji wizualnej projektu – uproszczonej księgi znaków projektu obejmującej logotyp projektu i inne elementy graficzne, co najmniej dziesięciokrotnie wyższy od cen rynkowych. Z rozpoznania rynku wynika, że usługa kompleksowej identyfikacji wizualnej to wydatek rzędu od 600 zł do 2 400 zł, a opracowania logo lub znaku graficznego od 350 zł do 3 650 zł ⁹⁰ .	Dotacja KPRM	Fundacja podała, że ceny w przedziałach kilkuset złotych, to zazwyczaj dzieła oparte o aplikacje generujące logotyp lub pracę osób niezajmujących się tematyką profesjonalnie, co pociąga za sobą niską jakość. Przygotowanie logotypu przez profesjonalistę (wstępnej propozycji prowadzącej do wypracowania ostatecznej koncepcji) to wydatek rzędu kilku tysięcy złotych, a w oparciu o wypracowany logotyp przygotowywane są kolejne elementy identyfikacyjne, tj. projekt papieru firmowego, layout prezentacji czy grafiki wykorzystywane w social mediach ⁹¹ .
6.	Poddziałanie 1.1.11	5 000 zł	Wydatek poniesiony na przygotowanie profilu projektu w mediach społecznościowych (zaplanowania sposobu prowadzenia czy dobierania grafiki ⁹²), tj. na wykonanie mało czasochłonnej czynności technicznych związanych z założeniem profilu <i>Akademii demokracji</i> na platformach Facebook oraz X (dawniej Twitter).	Dotacja KPRM	
7.	Poddziałanie 1.1.12	35 000 zł	Wynagrodzenia wolontariusza, do zadań którego należało wsparcie i prowadzenie profilu projektu <i>Akademia demokracji</i> w mediach społecznościowych Facebook i X w ramach 350 godzin świadczenia usług ⁹³ , gdyż przygotowanie jednego postu, którego schemat był powtarzalny zajęło około godziny.	Wkład osobowy	Fundacja wyjaśniła, że prowadzenie profili projektu w social mediach wymagało tworzenia oryginalnych treści, śledzenia harmonogramu szkoleń oraz publikacji relacji i fotorelacji z tych szkoleń, a także wyszukiwanie postów dotyczących projektu

⁸⁹ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 11 marca 2024 r. (str. 9-10).

⁹⁰ [Identyfikacja wizualna cennik, projekt identyfikacji wizualnej, branding \(thenewlook.pl\)](#).

[Profesjonalny projekt logo od 525 zł - Projekt logo cennik \(thenewlook.pl\)](#).

[Cena za opracowanie 12 projektów identyfikacji wizualnej \(soluma.pl\)](#).

⁹¹ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-5/2024 z 15 marca 2024 r. (str. 4-5).

⁹² Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 11 marca 2024 r. (str. 13).

⁹³ § 3 i 4 porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontariackich z 20 kwietnia 2023 r.

Wykaz zakwestionowanych (niecelowych i niegospodarnych) wydatków poniesionych w związku z realizacją zadania

Lp.	Działanie/ poddziałanie	Kwota wydatku	Przesłanki zakwestionowania wydatku	Źródło finansowania	Wyjaśnienie Zleceniobiorcy
			Od 10 maja do 22 listopada 2023 r. na portalu Facebook zamieszczono 270 postów, które zawierały jedynie krótkie treści informacyjne (zachęcające do udziału w wydarzeniach Akademii demokracji czy odsyłające do strony projektu) oraz przygotowane wcześniej zdjęcia i grafiki, a na portalu X 200 postów z tymi samymi treściami, zdjęciami i grafikami.		na innych profilach i udostępnianie ich ⁹⁴ . Według Fundacji realizacja tego poddziałania wymagała wyťažonej pracy.
8.	Poddziałanie I.1.15	7 000 zł	Wydatek poniesiony na zredagowanie przygotowanych wcześniej treści merytorycznych celem zamieszczenia na stronie www – baza wiedzy, niezależnie od tego, że: a) w opublikowanej na stronie https://akademia-demokracji.pl/projekt-akademia-demokracji bazie wiedzy znajdują się te same treści co w biuletynie Akademii demokracji, b) nadzór merytoryczny nad zamieszczanymi na stronie Akademii demokracji treściami był sprawowany w ramach porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontariackich zawartego 20 kwietnia 2023 r. (poddziałanie I.1.9), c) koszty administrowania stroną internetową Akademii demokracji uwzględniające m.in. prowadzenie sekcji aktualności stanowiły odrębną pozycję w budżecie zadania (poddziałanie I.1.14) wycenioną na 14 000 zł.	Dotacja KPRM	
2 Koszt organizacji spotkań		1 699 999,95 zł 40 000 zł		Dotacja KPRM Wkład osobowy	
9.	Poddziałanie I.2.1	300 000 zł	Wydatki na wynajem sal szkoleniowych, które średnio stanowiły 6 000 zł (300 000 zł/ 50 spotkań), gdyż z rozeznania rynku wynika, że przykładowy koszt najmu sali konferencyjnej o powierzchni 100 m ² w Warszawie dla 90 uczestników wynosi 2 500 zł za dzień (8 godzin) ⁹⁵ , tj. przeszło dwukrotnie niższy.	Dotacja KPRM	Fundacja nie odniosła się do kosztów poniesionych na wynajem sal szkoleniowych dla potrzeb organizowanych seminariów w terenie ⁹⁶ .
10.	Poddziałania I.2.4-I.2.7	775 000 zł	Wynagrodzenia prelegentów i moderatorów warsztatów, obejmujące koszt dojazdu i ewentualnego noclegu, skalkulowane na poziomie 4 000 zł dla każdego z trzech ekspertów oraz 3 500 zł dla moderatora za jednodniowe 4,5 godzinne seminarium, w sytuacji gdy prowadzący warsztaty realizowali ten sam program szkoleniowy/	Dotacja KPRM	Zleceniobiorca nie wyjaśnił, czy szacując wynagrodzenia prelegentów i moderatorów uwzględnił efekt skali wynikający z faktu, że prowadzący warsztaty za każdym razem realizowali ten sam program szkoleniowy/ w takich samych ramach organizacyjnych ⁹⁷ .

⁹⁴ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 11 marca 2024 r. (str. 13).

⁹⁵ <https://centrumwspolna.pl/cennik>.

⁹⁶ Pytanie nr 3 w piśmie znak: DNK-Niezależne Media-5/2024 z 13 marca 2024 r.

⁹⁷ Pytanie nr 16 w piśmie znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 5 marca 2024 r.

Wykaz zakwestionowanych (niecelowych i niegospodarnych) wydatków poniesionych w związku z realizacją zadania

Lp.	Działanie/ poddziałanie	Kwota wydatku	Przesłanki zakwestionowania wydatku	Źródło finansowania	Wyjaśnienie Zleceniobiorcy
			w takich samych ramach organizacyjnych i nie ponosili za każdym razem nakładu pracy potrzebnego do przygotowania się do przeprowadzenia zajęć.		
11.	Poddziałanie I.2.9	85 000 zł 40 000 zł	Wydatki poniesione na obsługę procesu zapisów na jednodniowe szkolenia, gdyż przy planowanej liczbie 50 seminariów oszacowany nakład pracy na czynności techniczno-organizacyjne, tj. podłączenie komputera na sali wykładowej, zarejestrowanie uczestników, czuwanie nad przekazaniem zestawów mężów zaufania, przerwami i cateringiem czy dystrybucją biuletynu ⁹⁸ stanowił każdorazowo (w każdym dniu szkoleniowym) 2 500 zł, około 70% miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę ⁹⁹ .	Dotacja KPRM Wkład osobowy	
12.	Poddziałanie I.2.12 ¹⁰⁰	100 000 zł	Wydatek na przygotowanie informacji prasowej dla organizowanych seminariów (wyceniony odrębnie dla spotkania w każdym miesiącu na 2 000 zł (łącznie dla 50 spotkań 100 000 zł), w sytuacji gdy: a) przygotowane teksty zawierały te same informacje (za każdym razem zmodyfikowana została tylko nieznacznie myśl przewodnia spotkania), b) informacjom prasowym przyświecał wspólny cel – zachęcenie mieszkańców danego regionu do wzięcia udziału w seminariach na temat prawa wyborczego, c) finalnie Zleceniobiorcy, w ramach niezmienionego budżetu, udało się zlecić opracowanie dziewięciu dodatkowych informacji prasowych (59 zamiast planowanych 50), tj. więcej o 18%. Posty i informacje prasowe opracowane dla 59 spośród 61 spotkań wykazanych w sprawozdaniu ¹⁰¹ , które miały jeden cel (zachęcenie mieszkańców miasta do wzięcia udziału w programie edukacyjno-informacyjnym pt. <i>Akademia demokracji</i>), zawierały analogiczne treści.	Dotacja KPRM	
13.	Poddziałanie I.2.13 ¹⁰²	349 999,95 zł	Wydatki na promocję w mediach lokalnych i social mediach lokalnych organizowanych seminariów (wycenionej odrębnie dla spotkania w każdym miesiącu na 7 000 zł),	Dotacja KPRM	Fundacja nie wyjaśniła jakie zabiegi pozwoliły na wypromowanie w mediach lokalnych i social mediach lokalnych 59 spotkań w ramach budżetu oszacowanego na 50 spotkań ¹⁰³ .

⁹⁸ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 11 marca 2024 r. (str. 18).

⁹⁹ Od 1 stycznia 2023 r. miesięczne minimalne wynagrodzenie za pracę wynosiło 3 490 zł brutto, a od 1 lipca 2023 r. – 3 600 zł brutto.

¹⁰⁰ W ofercie podziałanie I.2.13.

¹⁰¹ Szerzej w punkcie 8.

¹⁰² W ofercie podziałanie I.2.14.

¹⁰³ Pytanie nr 31 w piśmie znak: DNK-Niezależne Media-2/2024 z 5 marca 2024 r.

Wykaz zakwestionowanych (niecelowych i niegospodarnych) wydatków poniesionych w związku z realizacją zadania

Lp.	Działanie/ poddziałanie	Kwota wydatku	Przesłanki zakwestionowania wydatku	Źródło finansowania	Wyjaśnienie Zleceniobiorcy
			w sytuacji gdy ostatecznie, w ramach niezmienionego budżetu promowano spotkania w dziewięciu dodatkowych lokalizacjach, co wpłynęło na ograniczenie jednostkowego kosztu promocji z 7 000 zł do 5 932 zł.		
14.	Poddziałanie I.2.14	15 000 zł	<p>Wydatek poniesiony na wynajem sali na dwugodzinną konferencję podsumowującą projekt <i>Akademia demokracji</i> zorganizowaną w Centralnym Ośrodku Sportu w Spale, podczas gdy z zamieszczonego na stronie Ośrodka cennika usług wynika, że koszt wynajmu sali na jeden dzień waha się od 600 do 2 400 zł¹⁰⁴.</p> <p>Wymagania jakie powinny spełniać sale konferencyjne o podwyższonym standardzie nie uzasadniają poniesienia sześciokrotnie wyższego wydatku niż ten wynikający z cennika ofertowego Centralnego Ośrodka Sportu w Spale.</p> <p>Ponadto, zgodnie z ofertą¹⁰⁵, konferencja miała się odbyć w prestiżowej lokalizacji w Warszawie, a przeniesienie jej do innej lokalizacji¹⁰⁶ powinno skutkować obniżeniem kosztu poddziałania (zaplanowany koszt dotyczył pierwotnej lokalizacji).</p>	Dotacja KPRM	Według Fundacji na koszt wynajmu sali wpływ miały wytyczne przekazane podmiotowi trzeciemu, tj. wymagania bezpieczeństwa i higieny, standard – czyste ściany, czysta podłoga, pomieszczenie z oknami, nieuszkodzone meble, klimatyzacja, winda (w przypadku sali na piętrze) przygotowanie i sprzątnięcie sali, wyposażenie – sprzęt multimedialny niezbędny do pokazu prezentacji, łącze internetowe, dostęp do ksero w budynku, bezpłatny parking, brak barier architektonicznych, odpowiednia liczba krzeseł, scena, fotele, stoliki, okolicznościowy branding w layocie <i>Akademii demokracji</i> oraz odrębna sala na catering ¹⁰⁷ .
15.	Poddziałanie I.2.15	30 000 zł	Wydatek na usługi gastronomiczne (dania ciepłe do wyboru, przekąski w formie <i>finger food</i> , serwis kawowy, deser) nieadekwatny do czasu trwania konferencji (2 godziny) i liczby osób uczestniczących (202 osoby), w kwocie 149 zł na osobę.	Dotacja KPRM	Fundacja podała, że na koszt cateringu wpływa planowana liczba uczestników, menu, jakość i terminowość, a także miejsce, w którym odbywa się konferencja oraz wybór dań z drogimi składnikami, takimi jak owoce morza lub wysokiej jakości mięso ¹⁰⁸ .
16.	Poddziałanie I.2.16	45 000 zł	Wydatek poniesiony na transmisję online dwugodzinnej konferencji podsumowującej na platformie streamingowej You Tube, w sytuacji gdy z rozeznania rynku wynika, że koszt transmisji online do internetu dla dwugodzinnego streamingu (z podłączeniem do dźwięku, oświetleniem, nagraniem w jakości Full HD) to wydatek rzędu 3 700 zł ¹⁰⁹ , tj. dwunastokrotnie niższy.	Dotacja KPRM	Według Fundacji koszt poniesiony na transmisję online uwarunkowany był koniecznością zapewnienia odpowiedniego sprzętu, który musiał być wynajęty i dostarczony do miejsca realizacji konferencji, oprogramowania, w tym oprogramowania transmisji strumieniowej, dobrego łącza internetowego i personelu technicznego odpowiedzialnego za obsługę sprzętu ¹¹⁰ .

¹⁰⁴ <https://spala.cos.pl/924/cennik>.

¹⁰⁵ Str. 14 oferty zmienionej aneksem nr 3 do umowy.

¹⁰⁶ Lokalizację konferencji zmieniono na wniosek Fundacji (pismo do KPRM z 5 października 2023 r.), uzasadniony potrzebą zagwarantowania maksymalnej frekwencji. KPRM wyraziła zgodę na zmianę miejsca organizacji konferencji w piśmie z 18 października 2023 r. znak: BPRM.RO.5031.169.2023.

¹⁰⁷ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-5/2024 z 15 marca 2024 r. (str. 5-6) oraz pismo znak: DNK-Niezależne Media-6/2024 z 15 marca 2024 r. (str. 2).

¹⁰⁸ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-4/2024 z 13 marca 2024 r. (str. 3).

¹⁰⁹ <https://dobrettransmisje.pl/cennik/>, <https://samart.pl/transmisje-online/>.

¹¹⁰ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-4/2024 z 13 marca 2024 r. (str. 2).

Wykaz zakwestionowanych (niecelowych i niegospodarnych) wydatków poniesionych w związku z realizacją zadania

Lp.	Działanie/ poddziałanie	Kwota wydatku	Przesłanki zakwestionowania wydatku	Źródło finansowania	Wyjaśnienie Zleceniobiorcy
	4 Prowadzenie spotkania online	17 000 zł		Dotacja KPRM	
17.	Poddziałanie I.4.2	10 000 zł	Wydatek poniesiony na organizację spotkania online 30 września 2023 r. (webinar na platformie www.clickmeeting.com). Koszt wynajmu przestrzeni na platformie clickmeeting ¹¹¹ gwarantującej udział 500 osób (w spotkaniu wzięło udział 298 osób) ze spełnieniem założonych przez Fundację wymagań to obecnie wydatek rzędu 610 zł, a zapewnienie i przygotowanie studia dla trójki prelegentów, w którym odbyło się 2,5 godzinne spotkanie nie może stanowić uzasadnienia dla wydatku na poziomie 10 000 zł.	Dotacja KPRM	Fundacja nie wyjaśniła kwot poszczególnych pozycji kosztowych składających się na ten wydatek. Wskazała ¹¹² , że spotkanie trwało 2,5 godziny, z zapewnieniem sali - studio z możliwością realizacji bezpiecznego i trwałego połączenia online, zainstalowaniem zakupionego sprzętu niezbędnego do właściwej realizacji połączenia i transmisji online z uwzględnieniem możliwości zadawania pytań na czacie, wykupieniem na platformie clickmeeting przestrzeni gwarantującej udział co najmniej kilkuset osób i umożliwiającej prezentację przygotowanych treści (prezentacja), wgraniem zwizualizowanej oprawy graficznej projektu, obsługą techniczną w celu ustawienia platformy oraz obsługą realizacji audio i video.
18.	Poddziałania I.4.3 - I.4.4 ¹¹³	7 000 zł	Wynagrodzenia osoby prowadzącej spotkanie online oraz dwóch ekspertów Akademii demokracji, w sytuacji gdy spotkanie online stanowiło kolejne spotkanie z cyklu, różniące się od innych jedynie przyjętą formułą jego prowadzenia, a jego przygotowanie nie wymagało nakładu pracy ze strony prowadzących.	Dotacja KPRM	Zgodnie z wyjaśnieniami ¹¹⁴ Fundacja rekomendowała podwykonawcy zatrudnienie do realizacji webinaru prawników, którzy byli prelegentami Akademii demokracji z uwagi na ich doświadczenie zdobyte podczas prawie trzech miesięcy szkoleń, wiedzy na tematy interesujące uczestników i bieżące śledzenie, dla potrzeb projektu, przepisów prawnych dotyczących procesu wyborczego i licznych wytycznych PKW. Nie udzielono odpowiedzi czy przy kalkulacji wynagrodzenia osób prowadzących spotkanie online uwzględniono powtarzalność przekazywanych treści oraz doświadczenie osób prowadzących, wynikające z realizowanych przez nich szkoleń w terenie ¹¹⁵ , co istotnie ograniczyło nakład pracy potrzebny do przygotowania się tych ekspertów do wystąpienia online. Spotkanie online stanowiło kolejne spotkanie różniące się od innych jedynie formułą jego prowadzenia (brak bezpośredniego kontaktu z odbiorcą, kontakt jedynie przez czat).
	5 Koszty informacyjne	932 080 zł	Omówienie w punkcie 10 informacji.	Dotacja KPRM	
	6 Koszty promocyjne	1 358 400 zł	Omówienie w punkcie 10 informacji.	Dotacja KPRM	
	Koszty administracyjne	119 000 zł		Dotacja KPRM	

¹¹¹ <https://clickmeeting.com/pl/pricing>.

¹¹² Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-6/2024 z 15 marca 2024 r. (str. 3).

¹¹³ Wynagrodzenie osoby prowadzącej spotkanie 2 000 zł brutto (poddziałanie I.4.3), wynagrodzenie dwóch ekspertów 5 000 zł brutto (poddziałanie I.4.4).

¹¹⁴ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-4/2024 z 13 marca 2024 r. (str. 7).

¹¹⁵ Prelegentami spotkania online było trzech ekspertów (r.pr. ██████████ r.pr. ██████████ r.pr. ██████████) najbardziej aktywnych w trakcie prowadzonych przez Fundację spotkań (seminariów) w terenie.

Wykaz zakwestionowanych (niecelowych i niegospodarnych) wydatków poniesionych w związku z realizacją zadania

Lp.	Działanie/ poddziałanie	Kwota wydatku	Przesłanki zakwestionowania wydatku	Źródło finansowania	Wyjaśnienie Zleceniobiorcy
19.	Poddziałanie II.4	56 000 zł	<p>Wynagrodzenie koordynatora spotkań, którego zakres zadań częściowo pokrywał się z zadaniami zaangażowanego do projektu wolontariusza do spraw wsparcia organizacyjnego realizacji spotkań (koszt 42 000 zł, poddziałanie I.1.9), a kompleksowa usługa polegająca na realizacji, organizacji i obsłudze 50 jednodniowych spotkań szkoleniowych została zrealizowana w ramach umowy generalnej o świadczenie usług zawartej z Fundacją Klubów Gazety Polskiej¹¹⁶ za wynagrodzeniem 1 590 000 zł (poddziałania I.2.1-I.2.10).</p> <p>Koszty zapisów na jednodniowe szkolenia oraz rejestracji uczestników, zostały również ujęte w dwóch innych poddziałaniach (I.2.9 i I.2.10) w łącznej kwocie 175 000 zł.</p>	Dotacja KPRM	<p>Fundacja podała, że <i>Akademia demokracji</i> odbywała się w zaplanowanych 50 miejscach (w jednym dniu odbywało się do trzech szkoleń w różnych częściach Polski), a każda lokalizacja wymagała indywidualnego podejścia, co wymagało znacznych nakładów pracy. Do zadań wolontariusza m.in. należał nadzór nad harmonogramem szkoleń i obsadzeniem szkoleń prelegentami, powiadamianiem o szkoleniach zgłoszonych uczestników i przygotowaniem list uczestników szkoleń czy koordynowanie zapisów na szkolenia, natomiast do koordynatora spotkań stacjonarnych – współpraca z podwykonawcami w zakresie opracowania harmonogramu szkoleń, konfekcjonowanie i dystrybucja giftpaków, przygotowanie harmonogramu dostarczania i kolportaż biuletynu, współpraca z podwykonawcą w zakresie zabezpieczenia odpowiedniej liczby posiłków w ramach cateringu oraz zbieranie materiałów do sprawozdania, w tym na temat frekwencji na spotkaniach i liczby osób zgłoszonych¹¹⁷.</p>
20.	Poddziałanie II.7	63 000 zł	<p>Wydatek poniesiony na obsługę PR projektu, w sytuacji gdy koordynacja działań promocyjno-informacyjnych została również ujęta w poddziałaniu II.3, w ramach której wniesiono wkład osobowy wyceniony na 63 000 zł, a dodatkowo działania o charakterze PR zostały również uwzględnione w innych pozycjach kosztorysu ofertowego, tj.:</p> <p>a) przygotowanie identyfikacji wizualnej projektu (poddziałanie I.1.10), na które zaplanowano i wydatkowano 25 000 zł,</p> <p>b) przygotowanie i prowadzenie profilu projektu w mediach społecznościowych (poddziałanie I.1.11-I.1.12), na które zaplanowano i wydatkowano łącznie 40 000 zł.</p>	Dotacja KPRM	<p>Fundacja poinformowała, że poddziałanie II.7 polegało na zapewnieniu prawidłowego wizerunku projektu w środkach masowego przekazu poprzez kontakt z mediami oraz kontrolowanie i moderowanie informacji o projekcie w mediach¹¹⁸. Nie wyjaśniła natomiast na czym polegała różnica pomiędzy kosztami poddziałania II.7, a innymi poddziałaniami z zakresu PR, w szczególności poddziałania II.3.</p>
Ogółem		4 288 999,94 zł 75 000 zł		Dotacja KPRM Wkład osobowy	

¹¹⁶ Umowa z 20 kwietnia 2023 r.

¹¹⁷ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-4/2024 z 13 marca 2024 r. (str. 11).

¹¹⁸ Odpowiedź na pismo znak: DNK-Niezależne Media-4/2024 z 13 marca 2024 r. (str. 9-10).

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	857059.5334115.4061553
Nazwa dokumentu	informacja_pokontrolna_Niezalezne_Media.pdf
Tytuł dokumentu	informacja_pokontrolna_Niezalezne_Media
Sygnatura dokumentu	DNK.WK.1741.2.2024
Data dokumentu	12.04.2024
Skrót dokumentu	AE2268293A91270CE6FA47E5411674D290A2E1B5
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	12.04.2024 12:49:39
Podpisane przez	Iwona Garbarczyk-Sadowska Główny specjalista
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
Data podpisu	12.04.2024 12:59:25
Podpisane przez	Marta Agnieszka Wrzesińska Radca
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.120.1.1.

Data wydruku: 15.04.2024

Autor wydruku: Wrzesińska Marta (Radca)